

Sygn. akt VIII U 317/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2014 r. w Gliwicach

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołań A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 grudnia 2011 r. **nr** E (...)

z dnia 11 maja 2012 r. **nr** E (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury w wysokości obliczonej z uwzględnieniem wskaźnika wysokości podstawy jej wymiaru wynoszącego 58,21 %, począwszy od 1 października 2011 r.

(-) SSO Janina Kościelniak

Sygn. akt VIII U 317/12

UZASADNIENIE

W dniu 21.10.2011 r. ubezpieczony wystąpił o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury . W związku z w/w wnioskiem wydano decyzję z dnia 14. 11. 2011 r. przeliczającą świadczenie z przyjęciem (...) 49,88%.

W dniu 6.12.2011 r. odwołujący złożył ponowny wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury, przedstawiając uzyskane z archiwum świadectwo pracy na okres zatrudnienia w Miejskim Handlu (...) w G. od 4.04.1958 r. do 5.11.1959 r., oraz angaż z dnia 3.04.1958 r. określający kwotę miesięcznego wynagrodzenia w wysokości 580 zł oraz prowizję 7,25 zł od tysiąca złotych obrotu.

Decyzją z dnia 12.12.2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr

153, poz. 1227 ze zmianami) przeliczył ubezpieczonemu A. K. od dnia 1.10.2011r. wysokość dotychczas pobieranej emerytury górniczej. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z ostatnich 20 lat kalendarzowych przed zgłoszeniem wniosku tj. 1957 r. - 1959 r., 1962r. - 1964 r., 1968 r., 1973 r.- 1981 r., 1984 r.-1986 r., 1989 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 50, 21%.

Od w/w decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, kwestionując ustalenia w przedmiocie ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w latach 1958 r. i 1964 r.

Pismem z dnia 22.02.2012 r. ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru emerytury przedkładając:

- angaże z Spółdzielni Pracy (...) w G. z dnia 15.06.1967 r., potwierdzające, że z dniem 15.06.1967 r. ubezpieczonemu przysługiwało wynagrodzenie miesięczne w kwocie 2.200 zł oraz premia produkcyjna w zależności od wykonanych obowiązków w wysokości do 12% od wynagrodzenia zasadniczego, angaże z dnia 16.09.1967 r. dotyczące wynagrodzenia zasadniczego w niezmienionej wysokości 2.200 zł oraz premii regulaminowej w zależności od osiągniętych wyników ekonomicznych,
- pismo o rozwiązaniu umowy o pracę z lutego 1968 r., informujące o zawieszeniu w czynnościach służbowych z dniem 24.02.1968 r. na okres do 31.03.1968 r.
- do pisma z dnia 21.03.2012 r. ubezpieczony dodatkowo przedłożył: kalkulację finansową za okres od 1.01.1987 r. do 31.12.1987 r. z dnia 6.05.1987 r., kalkulację finansową za okres od 1.04.1988 r. do 31.03. z dnia 9.03.1988 r.

W dniu 11.05.2012 r. ZUS wydał decyzję zmieniającą do decyzji z dnia 12.12.2011 r., przeliczającą świadczenie z przyjęciem (...) 52, 14%.

Od w/w decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie w dniu 3.6.2012 r.

Zarządzeniem z dnia 16.06.2012 r. połączono sprawę VIII U 2111/12 z w/w odwołania od decyzji z dnia 11.05.2012 r. ze sprawą VIII U 317/12, toczącą się z odwołania od decyzji z dnia 12.12.2011 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie argumentując jak w zaskarżonych decyzjach.

Sąd ustalił, co następuje :

Ubezpieczony jest uprawniony do emerytury od dnia 1.07.2002 r. Świadczenie zostało przyznane na wniosek ubezpieczonego decyzją z dnia 9.09.2002 r.

Po zgromadzeniu zachowanej dokumentacji płacowej i osobowej, Sąd dopuścił dowód z opinii K. S. biegłego z zakresu emerytur i rent, oraz z opinii uzupełniających tego biegłego na okoliczność wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego obliczonej w oparciu o najkorzystniejsze zarobki pochodzące z okresu ostatnich dziesięciu lat w ostatnim dwudziestolecu przed nabyciem prawa do emerytury, jak również w oparciu o najkorzystniejsze zarobki pochodzące z okresu dwudziestu lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, a także na okoliczność wysokości wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wyliczonego w obu wersjach.

Biegły sądowy z zakresu emerytur i rent K. S. (k. 38 - 42) w oparciu o akta Sądu Okręgowego w Gliwicach o sygn. VIII U 317/12, dołączonych do nich akt emerytalnych ubezpieczonego z (...) Oddział w Z. poczynił następujące ustalenia. Mianowicie, najkorzystniejsze wynagrodzenie w kolejnych dziesięciu latach ubezpieczony uzyskał w 1982 r. do 1991 r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z kolejnych dziesięciu lat wynosi 34,31%. Ustalono również, że najkorzystniejsze wynagrodzenie w dwudziestu wybranych latach ubezpieczony uzyskał w 1957 r., 1959 r., 1962 r.-1964 r., 1967 r.-1968 r., 1973 r. - 1981 r., 1984r. -1985 r., 1987 r.-1988 r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru

z dwudziestu wybranych lat wynosi 57, 13 % i jest wyższy od ustalonego decyzją ZUS z dnia 11.05.2012 r. w wysokości 52, 14 %.

Do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent odwołujący wniósł zastrzeżenia (k. 55 – 59). Skarżący podnosił, że z treści samej opinii wynika, iż jego emerytura powinna wzrosnąć. Jako uzasadnienie swoich twierdzeń wskazał, że wspomniany wzrost emerytury, warunkują odsetki ustawowe od wyrównań emerytury, zarówno przyszłe, jak i te już wymagalne od wcześniejszych wyrównań emerytury. Skarżący wniósł nadto o ustalenie przez Sąd odsetek wynikających z wyrównań stwierdzonych decyzjami wydanymi przez ZUS w z dnia: 18.04. 2011 r., 14.11.2011 r., 12.12.2011 r., 11.05.2012 r.. Skarżący domagał się również ustalenia odsetek przyszłych od wniosku z dnia 1.10.2011 r., dotyczącego wyrównania w przyszłości. Odwołujący zakwestionował nadto obliczenia wykonane przez biegłego, a dotyczące zarobków za okres od 1.01.1987 r. do 24.06.1987 r., które jego zdaniem są nieprawidłowe. Ubezpieczony podniósł, że z przedłożonych przez niego dokumentów wynika, iż w w/w okresie pracował w (...) K. w charakterze sprzedawcy, oraz, że ostatnio otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 20.000 zł. Odwołujący wskazał, że z przedłożonych przez niego dokumentów wynika, że w w/w okresie zarobki sprzedawcy w (...) w K. wynosiły 20.000 zł miesięcznie i takie zarobki faktycznie otrzymywał. Skarżący wniósł również zastrzeżenia odnośnie wyników obliczeń biegłego w zakresie uzyskiwanego przez odwołującego wynagrodzenia za następujące lata : 1962 r. , 1963 r. i 1964 r.

Organ rentowy również wniósł zastrzeżenia do w/w opinii (k. 67-68). W ocenie ZUS brak podstaw do uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury kwoty wynagrodzenia z okresu od 24.02.1968 r. do 31.03.1968 r. w oparciu o przedłożoną dokumentację. ZUS wskazał na fakt zawieszenia skarżącego w czynnościach służbowych w w/w okresie, co poddaje w wątpliwość status ubezpieczonego w tym okresie. Dalej organ rentowy nie podzielił opinii biegłego sądowego odnośnie możliwości ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w oparciu o przedłożone kalkulacje finansowe za okres pracy w charakterze agenta na rzecz Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K.. ZUS podniósł, że przedłożona specyfikacja kosztów stanowiąca załącznik do kalkulacji finansowej za okres od 1.01.1987 r. do 31.12.1987 r. sporządzona w dniu 6.05.1987 r., tj. przed datą podjęcia pracy, oraz za okres od 1.04.1988 r. do 31.03.1989 r. sporządzonej w dniu 9.03.1988 r. jest dokumentem o charakterze pomocniczym nie precyzującym jednoznacznie faktycznie odprowadzonych składek na ubezpieczenie społeczne, a zatem nie może być wiarygodnym dowodem na okoliczność podstawy wymiaru składek w tym okresie. Zdaniem ZUS dokumenty te stanowią jedynie prognozę przewidywanych obrotów oraz kosztów prowadzonego przez ubezpieczonego sklepu. W związku z powyższym organ rentowy uważa, że brak podstaw do ustalenia w oparciu o powyższe dokumenty rzeczywistej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

W opinii uzupełniającej do opinii z dnia (vide k. 84-85) biegły sądowy z zakresu rent i emerytur ustosunkował się do zarzutów podniesionych przez ubezpieczonego oraz ZUS. Odnośnie zarzutów ubezpieczonego biegły wskazał, że istotnie pominął w swojej opinii wynagrodzenie za lata 1962 r. do 1964 r. uważając je za okoliczność bezsporną. W przedmiocie wynagrodzenia za 1987 r. stwierdził, że w oparciu o świadectwo pracy i kalkulację kosztów agenta za 1987 r. słusznym jest przyjęcie, że wynagrodzenie ubezpieczonego za okres od 1.01.1987 r. do 24.06.1987 r. wynosiło 20.000 zł miesięcznie na stanowisku sprzedawcy, gdyż zarówno w świadectwie pracy jak i w kalkulacji kosztów wynagrodzenie sprzedawcy wynosi 20.000 zł. Pomimo faktu, że kalkulacja dotyczy innego sklepu niż sklep, w którym był zatrudniony ubezpieczony, to ustalenia należy uznać za prawdziwe, ponieważ kalkulacja dotyczy tego samego przedsiębiorstwa , w którym musiały obowiązywać takie same stawki wynagrodzeń.

Co do zarzutów organu rentowego biegły sądowy wskazał, że powołane przez ZUS przepisy w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe dotyczą postępowania przed organem rentowym i nie wiążą Sądu. Odnosząc się z kolei do kwestii zawieszenia ubezpieczonego w czynnościach służbowych w okresie od 24.02.1968 r. do 31.03.1968 r., to zaznaczył, że podtrzymuje swoje stanowisko w uprzednio sporządzonej opinii.

Biegły sądowy stwierdził nadto, że ZUS postąpił słusznym ustalając wynagrodzenie wg stałych stawek, pomijając wynagrodzenie, które ubezpieczony najprawdopodobniej otrzymywał, ale którego wysokość nie jest pewna, z powodu braku danych co do wysokości obrotu. Biegły wskazał również, że wynagrodzenie skarżącego za lata 1962 r. do 1964 r. ustalone przez ZUS jest najkorzystniejszym wynagrodzeniem ubezpieczonego z całego okresu ubezpieczenia.

Wskaźnik wynagrodzenia za ten okres wynosi 93, 75%. Dalej stwierdzono, że najkorzystniejsze wynagrodzenie w wybranych 20 latach, ubezpieczony uzyskał w latach: 1957 r., 1959 r., 1962 r. do 1964 r., 1967 r. do 1968 r., 1977 r. do 1981 r., 1984 r. do 1985 r., 1987 r. do 1988 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 58, 21%.

Ubezpieczony zakwestionował treść w/w opinii uzupełniającej (vide k. 96 - 99). Odwołujący podniósł zarzuty m.in., co do ustaleń odnoszących się do okresu zatrudnienia z lat 1962 r. do 1964 r. Skarżący przedstawiając wykazywane w w/w okresie wynagrodzenie wskazał, jak jego zdaniem powinny wyglądać zasady płac motywacyjnych. Mianowicie, w związku z tym, że obniżano płace stałe w 1963 r. o 2,5 % i w 1964 r. o 5,4 %, natomiast znacznie podwyższano prowizję w latach 1963 r. o 3,9 %, w 1964 r. o 52,8 %, uznać należy, że zarobki znacznie wzrastały. Dalej skarżący stwierdził, że trudno dokładnie ustalić wysokość tego wzrostu, biorąc pod uwagę fakt braku obrotu sklepu. Jako uzasadnienie swojego stanowiska odwołujący powołał okoliczność panującej wówczas inflacji, oraz ówczesne dane dotyczące wzrostu płac w tamtym okresie. Odwołujący kolejny raz zakwestionował ustalenia biegłego w przedmiocie wynagrodzenia za 1963 r. i 1964 r.

Do opinii uzupełniającej sporządzonej przez biegłego z zakresu emerytur i rent ustosunkował się również organ rentowy (vide k. 108-109). ZUS podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, przedstawione w piśmie z dnia 28.02.2012 r. odnośnie braku podstaw do uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury kwoty wynagrodzenia z okresu od 24.02.1968 r. do 31.03.1968 r., tj. czasokresu zawieszenia w czynnościach służbowych. Dalej ZUS wskazał, że wątpliwe są ustalenia dotyczące kwoty wynagrodzenia ubezpieczonego otrzymywanego w okresie zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu (...) na stanowisku sprzedawcy. Wprawdzie początkowo biegły podzielił stanowisko organu rentowego, że z uwagi na to, iż nie wiadomo od kiedy ubezpieczony otrzymywał to wynagrodzenie właściwym jest przyjęcie za okres pracy od 15.10.1986 r. do 24.06.1987 r. kwoty wynagrodzenia minimalnego, to swoje stanowisko zmienił, z czym zdaniem ZUS nie można się zgodzić. Nie jest słuszne bowiem w ocenie organu rentowego, powoływanie się na zapisy w kalkulacji kosztów wynagrodzenia sprzedawcy w wysokości 20.000 zł., ponieważ wspomniana kalkulacja dotyczyła innego sklepu i wątpliwym jest założenie, że skoro chodzi o zatrudnienie w jednym przedsiębiorstwie to stawki sprzedawców we wszystkich sklepach musiały być takie same. Organ rentowy kwestionował w końcu ustalenia biegłego w przedmiocie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres pracy w charakterze agenta na rzecz Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K. w okresie od 29.06.1987 r. do 21.01.1989 r. ZUS podniósł, że biegły w ogóle nie odniósł się do poczynionych uprzednio zastrzeżeń. Organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując, że przedłożona specyfikacja kosztów stanowiąca załącznik do kalkulacji finansowej za okres od 1.01.1987 r. do 31.12.1987 r. oraz za okres od 1.04.1988 r. do 31.03.1989 r. jest dokumentem o charakterze pomocniczym nie precyzującym jednoznacznie faktycznie odprowadzanych składek na ubezpieczenie społeczne, a zatem nie może być wiarygodnym dowodem na okoliczność podstawy wymiaru składek w tym okresie. Dokumenty te stanowią jedynie prognozę przewidywanych obrotów oraz kosztów prowadzonego przez ubezpieczonego sklepu, co potwierdza wykazanie w przewidywanych kosztach obok kwot składek na ubezpieczenie społeczne także przewidywane kwoty wypłaconych zasiłków chorobowych agenta oraz zatrudnionych pracowników.

Biegły sądowy w celu ustosunkowania się do zarzutów ZUS, oraz ubezpieczonego do opinii z dnia 19. 12. 2012 r. wydał kolejną opinię uzupełniającą z dnia 24.06.2013 r. (vide k. 119- 121).

Odnośnie zarzutów ubezpieczonego biegły sądowy wskazał, że ustalone na podstawie przedłożonych dokumentów wynagrodzenie było na pewno tylko pod jednym względem pewne, mianowicie, nie mogło być niższe, ale też ze względu na istnienie w wynagrodzeniu czynnika zmiennego, tj. prowizji, nie można ustalić jego rzeczywistej wysokości, przy czym można ustalić, że z całą pewnością było wyższe od podanego w angażu wynagrodzenia podstawowego. Dalej biegły wskazuje, że wbrew temu, co podaje odwołujący minimalne wynagrodzenie w 1962 r. nie wynosiło 2600 zł, lecz 700 zł miesięcznie. Podana przez ubezpieczonego kwota minimalnego wynagrodzenia jest znacznie wyższa od kwoty średniego wynagrodzenia, które wynosiło wówczas średnio 1.680 zł miesięcznie. Podana przez ubezpieczonego kwota minimalnego wynagrodzenia, czyli 2600 zł, stanowi 154,76% średniego wynagrodzenia i takiej kwoty wynagrodzenia ubezpieczony nie musiał osiągać.

Z kolei odnośnie zarzutów organu rentowego, biegły sądowy wskazał m.in., że instytucja zawieszenia w czynnościach pracownika polega na tym, że wprawdzie pracownik nie pełni żadnych czynności służbowych, to jednak otrzymuje wynagrodzenie. Dalej Biegły wyjaśniał, że nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, że sprzedawca w każdym sklepie tego samego przedsiębiorstwa mógł mieć inne wynagrodzenie. Sprzedawca bowiem, w tym samym przedsiębiorstwie bez względu na ten czy inny sklep, miał to samo wynagrodzenie. Odnośnie natomiast wynagrodzenia ubezpieczonego w okresie prowadzenia sklepu na zasadzie agencji, biegły wyjaśnił, że kwestia ta została szczegółowo przedstawiona w opinii z dnia 25.07.2012 r.

Do w/w opinii ustosunkował się odwołujący (vide k. 134) podnosząc zarzut błędnych obliczeń biegłego, dotyczących płac skarżącego w 1994 r.

Stanowisko odnośnie treści opinii biegłego z dnia 19. 12. 2012 r. zajął również organ rentowy. ZUS zakwestionował przede wszystkim ustalenie przez biegłego podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres pracy w charakterze agenta na rzecz Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K. od 29.06.1987 r. do 21.01.1989 r. w oparciu o przedłożoną specyfikację kosztów stanowiącą załącznik do kalkulacji finansowej za okres od 1.01.1987 r. do 31.12.1987 r. oraz za okres od 1.04.1988 r. do 31.03.1989 r. Organ rentowy powołał się m.in. na treść art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej, z którego wynika, że przy wyliczaniu podstawy wymiaru emerytury bierze się pod uwagę wszystkie składniki wypłacanych uposażeń (przychodów), które stanowiły podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne. Ubezpieczony nie złożył żadnych dokumentów stwierdzających wysokość przychodu, czy też wysokość odprowadzanych od tego przychodu składek na ubezpieczenie społeczne. Ostatecznie ZUS podniósł, że wyliczenie przychodu ubezpieczonego za okres od 29.06.1987 r. do 21.01.1989 r. sporządzone przez biegłego ma charakter hipotetyczny i nie może być podstawą przeliczenia emerytury. Podstawę wymiaru emerytury winna stanowić faktyczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie akt organu rentowego, oraz opinii sporządzonych przez biegłego K. S..

Sąd w pełni podzielił opinię z dnia 19.12.2012 r., oraz treść opinii z dnia 24.06.2013 r. sporządzonych przez biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S..

Według oceny Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania opinii biegłego sporządzonych w sposób fachowy, wyczerpujący. Nadto opinie te nie zawierają niejasności, sprzeczności, luk, a ich konkluzje są konkretne i przekonujące, biegły z dostateczną dozą prawdopodobieństwa odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego, przy czym, szczegółowo uzasadnił swoje stanowisko, które jest dla Sądu w pełni przekonujące.

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie treścią art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1)z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Po myśli ust. 2 przytoczonego przepisu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno - rentowe określa rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt. 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu).

Trzeba także wskazać, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowadniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257).

Ponadto, w sytuacji, gdy fakt zatrudnienia odwołującego jest niewątpliwy, dopuszczalne jest ustalenie wysokości wynagrodzenia na podstawie dowodów pośrednich (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19.01.1994 r., III Aur 494/93, PS-wkł 1994/6/18).

W rozpoznawanej sprawie zaistniał spór pomiędzy stronami odnośnie sposobu wyliczenia świadczenia w myśl przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Dla wyjaśnienia spornej kwestii, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent i uznał, że odwołanie A. K. zasługuje na uwzględnienie.

Sąd w pełni podzielił wnioski biegłego sądowego, który wyliczył wynagrodzenie ubezpieczonego na podstawie zgromadzonej w aktach dokumentacji. Sąd uznał, że możliwe jest odtworzenie zarobków odwołującego za sporne lata z dostateczną dozą prawdopodobieństwa. Jednocześnie, Sąd nie znalazł podstaw do negowania prawa odwołującego do składników wynagrodzenia uwzględnionych przez biegłego przy wydaniu opinii.

Biegły zasadnie odtworzył wynagrodzenie odwołującego za okres od 1.01.1987 r. do 24.06.1987 r. w wysokości 20.000 zł miesięcznie, opierając się na danych zawartych w świadectwie pracy odwołującego, oraz kalkulacji kosztów wynagrodzenia sprzedawcy. Biegły słusznie stwierdził, że pomimo faktu, że kalkulacja dotyczy innego sklepu, aniżeli ten w którym był zatrudniony ubezpieczony, to tak poczynione ustalenia należy uznać za prawdziwe, ponieważ przedmiotowa kalkulacja dotyczy tego samego przedsiębiorstwa, w którym musiały obowiązywać takie same stawki.

Sąd podzielił również opinię biegłego w zakresie odtworzenia wynagrodzenia odwołującego za okres zawieszenia w czynnościach służbowych skarżącego. W związku z brakiem danych dotyczących wynagrodzenia odwołującego dotyczących w/w okresu, biegły przyjął za ten okres minimalne wynagrodzenie. Jak wynika bowiem z przepisów prawa pracy, w okresie zawieszenia w czynnościach służbowych pracownik nie traci wynagrodzenia, a skoro w aktach osobowych ubezpieczonego nie ma informacji, które wskazywałyby, że wynagrodzenia nie pobierał, to formułowanie twierdzeń przeciwnych jest bezzasadne.

W końcu Sąd podzieliła zdanie biegłego w przedmiocie prowizji. Biegły sądowy słusznie przy odtwarzaniu wynagrodzenia ustalił to wynagrodzenie wg stałych stawek, pomijając natomiast środki, które odwołujący prawdopodobnie otrzymywał, ale których wysokość nie jest pewna, ze względu na brak danych co do wysokości obrotu. Na podstawie przedłożonych dokumentów biegły ustalił, że wynagrodzenie to z pewnością było wyższe od podanego w angażu wynagrodzenia podstawowego.

Reasumując, Sąd uznał, że opinie sporządzone w niniejszej sprawie dają pełną podstawę do merytorycznego orzekania.

W takiej sytuacji brak było podstaw do powołania kolejnych biegłych, bądź też uzupełnienia istniejących już opinii, bowiem potrzeba powołania innego biegłego lub uzupełnienia istniejących już opinii powinna wynikać z okoliczności konkretnej sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony (vide – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999r., I PKN 20/99, OSNAPiUS z 2000r., Nr 22, poz. 807), albo z obowiązku Sądu uzyskania wiadomości specjalnych niezbędnych do prawidłowego orzekania.

Nadmienić należy, że odsetki ustawowe od wyrównań emerytury, których ustalenia domagał się ubezpieczony przy okazji wnoszenia zastrzeżeń do opinii biegłego(k.55-59), stanowią należność, której skarżący może dochodzić w odrębnym postępowaniu.

Reasumując, Sąd uznał za uprawnione przyznanie A. K. prawa do emerytury obliczonej na podstawie jego wynagrodzeń z dwudziestu lat kalendarzowych: 1957 r., 1959 r., 1962 r.-1964r., 1967 r. –1968 r., 1977 r. –1981 r., 1984 r.-1985 r., 1987 r. –1988 r. z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury 58,21 %, począwszy od 1.10.2011 r.

Wobec powyższego, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Janina Kościelniak

Zarządzenie:

1. uzasadnienie odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonemu,
3. kalendarz 14 dni lub z wpływem.

SSO Janina Kościelniak